

STYRDOKUMENT

Riktlinjer för kamerabevakning

Beslutad när	2019-09-26 § 176
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KSKF/2018:419
Ersätter	
Gäller för	Samtliga nämnder
Gäller fr o m	Beslutet vunnit laga kraft
Gäller t o m	Tillsvidare
Dokumentansvarig	Administrativa direktören
Uppföljning	Årligen genom en rapport till kommunstyrelsen

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Ämnesområde och bakgrund

Ändamålet med kamerabevakning är att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar, såsom inbrott, skadegörelse, överfall och andra oegentligheter.

Möjligheten att bedriva kamerabevakning styrs av två lagar: Kamerabevakningslagen (SFS 2018:1200) och Dataskyddsförordningen GDPR (EU 2016/679).

Kamerabevakningslagens syfte är att se till att kamerabevakning bara används när bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset.

Dataskyddsförordningen har stor påverkan på kamerabevakning, genom att de uppgifter som behandlas till stor del kommer att vara personuppgifter och anses vara integritetskänsliga. Det innebär att kraven på skydds- och säkerhetsåtgärder är höga redan i utgångsläget.

Kamerabevakningslagen skiljer mellan kamerabevakning av en plats dit allmänheten har tillträde och en plats dit allmänheten inte har tillträde.

Om en myndighet vill övervaka en plats med kamera dit allmänheten har tillträde krävs tillstånd från Datainspektionen.

Begreppet *plats dit allmänheten har tillträde* ska tolkas vitt och omfattar inte bara platser som allmänheten brukar vistas på, utan även områden som allmänheten över huvud taget har tillträde till. Således omfattas sådana platser där människor kan tänkas uppehålla sig och som inte är enskilda.

Sådana platser kan vara

- Allmänna ytor utomhus såsom; gator, torg, parker, badhus, skolgård, idrottsanläggningar och bussar
- Receptioner, entréer, korridor fram till en rektorsexpedition, skolsköterska och kuratorer

Avser kamerabevakningen *plats dit allmänheten inte har tillträde* krävs inget tillstånd från Datainspektionen.

Sådana platser kan vara inne i skolor, arbetsplatser, parkeringsgarage, gemensamhetsutrymmen i flerfamiljshus och låsta och inhägnade områden. För dessa krävs inga tillstånd men de ska bedömas enligt Dataskyddsförordningen av den personuppgiftsansvarige.

Syfte och mål

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa en enhetlig hantering av Eskilstuna kommuns kamerabevakning utifrån Datainspektionens krav.

Riktlinjerna åskådliggör även vad som gäller för att möjliggöra uppsättning och användande av bevakningskameror vid kommunens fastigheter, lokaler och platser, både kamerabevakning som kräver tillstånd och sådan som inte kräver tillstånd. Riktlinjerna kommer att kompletteras med en mer detaljerad rutin.

Kamerabevakning kan även användas för andra ändamål än att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar, såsom exempelvis att förebygga olyckor och utöva tillsyn över t.ex. vårdtagare. Denna riktlinje omfattar inte dessa typer av övervakning.

Målet är att utifrån ett systematiskt brottsförebyggande arbete, där kamerabevakning utgör en del, öka tryggheten och minska risken för brott. Detta ska gälla både på platser dit allmänheten har tillträde och på platser dit allmänheten inte har tillträde.

Ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens kamerabevakning.

Varje nämnd ska ansvara för kamerabevakning inom sina respektive verksamhetsområden (se vidare nedan).

Kommunstyrelsen har inom sig skapat ett brottsförebyggande råd.

Det brottsförebyggande rådet ska löpande följa arbetet med kommunens kamerabevakning och ansvara för framtagande av verksamhetsplan och budget inom ramen för kommunens löpande årshjul.

Det brottsförebyggande rådet ska också ansvara för den kamerabevakning som inte tillhör någon nämnd och som behövs utifrån ett kommunövergripande trygghetsskapande behov.

Kommunledningskontorets ansvar

Kommunledningskontoret ska leda, styra och samordna arbetet på uppdrag av kommunstyrelsens brottsförebyggande råd och ha ansvar för följande uppgifter.

- Bereda ärenden till det brottsförebyggande rådet.

- Uppdra åt serviceförvaltningen IT att skapa en effektiv teknisk infrastruktur.
- Ansvara för upphandling av ramavtal för kameror och annan utrustning med lämplig teknisk funktion.
- Skapa en gemensam plattform för information om kamerabevakning på Eskilstuna.se.
- Ansvara för att en årlig uppföljning görs till kommunstyrelsen.

Nämndernas ansvar

Varje nämnd ska ha ansvar för att ansöka om tillstånd samt finansiera anskaffning, uppsättning, drift och underhåll av kameror inom sina respektive verksamhetsområden.

Ska samverkan ske mellan två eller flera nämnder ska frågan lyftas till Processledningsgruppen (PLG) för säkerhet (se nedan).

Serviceämnden ska tillhandahålla en tjänst som, utifrån en kommungemensam standard, ska omfatta inköp, uppsättning, drift och underhåll för kamerabevakning. Serviceämnden ska även ansvara för att tillhandahålla den tekniska infrastrukturen. Den infrastruktur som används för kamerabevakningen ska vara åtskild från övrig verksamhet och där det är möjligt ska nätverkstrafiken krypteras.

Varje nämnd är dessutom en myndighet och ansvarig för att all behandling av personuppgifter inom nämndens verksamhetsområde hanteras i enlighet med Dataskyddsförordningen. Till detta kommer även kommunens ”Riktlinjer för hantering av personuppgifter”.

Processledningsgruppen (PLG) för säkerhet

Processledningsgruppen för säkerhet ska inom sig forma en grupp som ska samordna kommunens kamerabevakningsfrågor. Gruppen ska bland annat vara ansvarig för framtagande av lämpliga rutiner och vara referensgrupp till den analys som respektive nämnd ska göra innan beslut tas om ett kameramontage (se nedan).

Samverkan med andra aktörer

Arbetet ska i de fall det är lämpligt genomföras i nära samarbete med andra berörda aktörer i samhället, såsom exempelvis kommunens bolag, andra fastighetsägare och fristående skolor. Kommunen ska även samverka med Polismyndigheten och vara behjälplig med material i brottsutredande syfte.

Kommunens upphandlade bevakningsbolag kan, som en del av det totala trygghetsarbetet utnyttjas som en resurs i arbetet.

Anskaffning, uppsättning, drift och underhåll av bevakningskameror

Innan kommunstyrelsen eller en nämnd fattar beslut om att sätta upp en bevakningskamera ska följande frågor analyseras och besvaras. Frågorna överensstämmer med de frågor som ska besvaras i ansökan om tillstånd till Datainspektionen.

1. *Syftet med kamerabevakningen*
Det ska klargöras om syftet är att minska risken för brott och/eller om syftet är att allmänt skapa trygghet.
2. *Behovet av kamerabevakning*
För att kunna bedöma behovet av kamerabevakning ska den konkreta brottsutsattheten beskrivas, såsom vad det är för typ av brott, var de riskerar inträffa, vilka aktiviteter som pågår på området, vilka som vistas där och när på dygnet de kan inträffa.

Uppgifter i form av polisanmälningar, registreringar i kommunens incident- och skaderapporteringssystem, försäkringsärenden etc. ska i den mån uppgifterna går att få fram, användas som underlag.

3. *Alternativa förebyggande åtgärder*
Kamerabevakning bör endast användas som ett komplement där andra åtgärder inte anses tillräckliga.

Som exempel på andra åtgärder för att förebygga brott kan nämnas:

- Översyn kring förvaring och märkning av stöldbegärligt materiel, t.ex. inlåsning av särskilt värdefull utrustning, förstärkt skalskydd till vissa rum och utrymmen samt DNA-märkning.
- Översyn av lås- och larmsystem samt tillträdesrutiner.
- Borttagande av träd, buskar, plank som skymmer sikten och förhindrar insyn.
- Komplettering av eller bättre belysning.
- Ändring kring användningen av lokaler i fastigheter som ger fler besökare och används en större del av dygnet.
- Borttagande av brännbart material såsom närliggande förråd, containers och papperskorgar.

4. *Intresseavvägning/proportionalitet*
För att Datainspektionen ska bevilja tillstånd krävs att intresset av att kamerabevaka väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad.
5. *Samråd med kommunledningskontorets interna säkerhetsamordnare och projektledningsgruppen för säkerhet*

Innan en nämnd tar beslut om att sätta upp en bevakningskamera, ska samråd ske med den interna säkerhetssamordnaren (KLLK) och projektledningsgruppen för säkerhet, i syfte att uppnå en likartad och effektiv kamerabevakning i kommunen.

6. *Ansökan till Datainspektionen*

Varje nämnd är ansvarig för att ansöka om tillstånd hos Datainspektionen.

7. *Val av utrustning*

I ansökan till Datainspektionen ska beskrivas vilken utrustning som ska användas, vilket område som ska bevakas, var utrustningen ska placeras, vilka tider som bevakning ska ske, om bildmaterialet ska spelas in, om bevakning ska ske i realtid och om ljud ska spelas in.

8. *Beställning och driftsättning av utrustningen*

Service-nämndens IT-avdelning ska beställa och driftsätta kamerabevakningsutrustningen.

9. *Facklig samverkan*

Är platsen som ska bevakas en arbetsplats är detta en fråga som ska behandlas som central samverkan.

10. *Regelbunden prövning av behov*

Varje nämnd ska regelbundet pröva behovet av kamerabevakning samt kontrollera att eventuella villkor och förutsättningar som anges i tillståndet efterlevs.

Hantering av inspelat material

Den nämnd som är personuppgiftsansvarig är ansvarig för det inspelade materialet och ska utse en eller ett par personer som ska ha behörighet att granska bilderna tillsammans med säkerhetssamordnaren för respektive förvaltning.

Serviceförvaltningens IT-enhet ska ansvara för att skapa *unika inloggningsuppgifter* och begränsade behörigheter för respektive användare med hjälp av flerfaktorsinloggning.

IT-avdelningen ska också *begränsa behörigheten* för säkerhetssamordnare eller av säkerhetssamordnare utpekad person att endast se de kameror för den nämnd som denne verkar inom.

Granskning av inspelade bilder får endast ske då tillbud inträffat eller då misstanke råder om att ett tillbud skett. Med tillbud avses i detta fall icke tillåtna handlingar som exempelvis skadegörelse, stöld eller våld. Tillbudet ska vara konkret på så sätt att det ska röra sig om avgränsad plats, avgränsad tid eller person.

All granskning av bilder ska dokumenteras automatiskt i systemet.

IT-avdelningen ska tilldela behörighet för säkerhetsavdelningen eller intern säkerhetssamordnare på KLK att kunna granska samtliga kameror och loggar för att därigenom kunna följa upp verksamheten.

IT-avdelningen ska regelbundet sammanställa rapporter med information om systemets status, planerade avbrott samt brister och behov till den interna säkerhetssamordnaren på KLK, som i sin tur ska informera till kommunstyrelsens brottsförebyggande råd.

Inspelade bilder får inte sparas längre än nödvändigt för att uppnå syftet med bevakningen. Gallring av bilder och dokument från kamerabevakning ska beslutas i respektive nämnds dokumenthanteringsplan.

Serviceförvaltningens IT-enhet ska ansvara för att inspelat material förvaras i ett låst och larmat utrymme med inpasserings- och tillträdeskontroll. Utrymmet ska inte vara skyltat eller på annat vis avslöjas för obehöriga. Platsen för inspelningsutrustningen måste vara avsedd för den aktuella utrustningen för att undvika att utrustningen t.ex. överhettas. Det bör finnas en lokal strömkälla som garanterar strömförsörjning vid strömavbrott. Inselat material får endast lagras in i den databas och det lagringsutrymme som är avsedd för kamerabevakning. Ingen lagring får ske hos tredje part eller i så kallad molntjänst.

Information om kamerabevakning

Nämnder som bedriver bevakning är skyldiga att informera allmänheten och besökare om detta.

Denna skyldighet inträder när bevakningsutrustningen sätts upp och omfattar alla typer av bevakning, d.v.s. även icke tillståndspliktig övervakning.

Information om att kamerabevakning sker ska finnas genom tydlig och anpassad skyltning. Informationen ska innehålla uppgifter om att det är kommunen som bevakar och kontaktuppgifter till kommunen.

På kommunens webbsida ska det även framgå följande:

- Kontaktuppgifter till kommunens dataskyddsbud.
- Ändamål med kamerabevakningen.
- Rättslig grund, d.v.s. vilken lag, regel eller avtal som kommunen stödjer sig på för att få kamerabevaka.
- Hur länge kommunen kommer att lagra uppgifterna.
- Vilka rättigheter de registrerade har, till exempel att begära att uppgifter raderas.

- Att de registrerade kan anmäla till Datainspektionen om de tycker att kommunen bryter mot lagar, regler eller avtal.

Gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

Kamerabevakningslagen (SFS 2018:1200) och Dataskyddsförordningen GDPR (EU 2016/679)

Förhållande till redan fattade politiska beslut

Riktlinjer för hantering av personuppgifter; KSKF/2018:47 och Informationssäkerhetsplan för Eskilstuna kommun; KSKF/2014:112